

Motion till riksdagen 2011/12:U319

av **Ulrika Karlsson i Uppsala och Finn Bengtsson**
(M)

Sveriges relationer till Kuba

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om Sveriges relationer till Kuba.

Motivering

Sveriges Kubapolitik förs sedan 1996 i princip inom ramen för EU:s gemensamma ståndpunkt, vars målsättning är att uppmuntra en demokratisk utveckling och respekt för mänskliga rättigheter. Detta är en allmänt utomordentligt viktig målsättning för svensk utrikespolitik, inte minst vad gäller utvecklingen av de bilaterala relationerna till Kuba idag.

I praktiken är de svensk-kubanska handelsrelationerna begränsade, vilket också försvårar att effektivt kunna nå den målsättning som vi och EU gemensamt satt upp för vår relation till Kuba. Exempelvis finns endast mycket få svenska företag representerade på Kuba och den svenska exporten till Kuba är begränsad med en tendens till minskning. Dessutom är ytterst få svenskar bosatta i landet, även om betydligt fler svenskar årligen besöker Kuba som turister.

Bakgrunden till Sveriges svårigheter att mer kraftfullt kunna uppmuntra en demokratisk utveckling och respekt för mänskliga rättigheter i Kuba kan naturligtvis spåras i dess totalitära kommunistiska konstitution från 1976. Enligt denna är Kuba en kommunistisk enpartistat med fastslagen planekonomi och statsmonopol på landets viktigaste resurser och industrier. I praktiken dominerar landets politiska liv därför helt av det styrande partiet och de massorganisationer som fungerar som partiets förlängda arm. Rättssystemet är inte heller oberoende. Sammantaget resulterar detta i att civila och politiska rättigheter, som yttrande- och församlingsfrihet, systematiskt undertrycks. Många politiska fångar finns i landets fångelser och deras rättmätiga krav på

Fel! Okänt namn på

att få sina mänskliga rättigheter tillgodosedda kan knappast sägas vara tillfredsställda på ett rimligt sätt.

Den 24 februari 2008 valdes Raúl Castro till president av Kubas nationalförsamling och efterträdde i praktiken som ensamhärskare sin bror Fidel Castro, även om den senare syntes till i den politiska debatten då och då därefter. Hopp om att maktskiftet mellan bröderna skulle kunna leda till en förändring i positiv riktning har tyvärr kommit på skam. Det totalitära statskicketets alla inneboende hinder för en demokratisk utveckling och respekt för mänskliga rättigheter har snarare skärpts ytterligare än reformerats i humanitär riktning.

Dessutom har Kuba med start under år 2009 officiellt uttalat att stödet för att utbildningsväsendet och universiteten ska värna den kubanska revolutionens värden ska vara överordnat stödet för att värna rent kunskapsmässiga och vetenskapliga värden! Detta innebär i praktiken att Kubas befolkning förbjuds att utbilda sig eller bedriva forskning med allmänna kunskapsmässiga och vetenskapliga förtecken om detta kan uppfattas stå i strid med revolutionens rent ideologiska och i detta fall totalitära värderingar. Kubas befolkning är i och med detta officiella uttalande i praktiken utan möjlighet att, utan fara för eget liv, hålla kontakt med resten av världens utveckling som primärt står på kunskapens och vetenskapens grund. Det officiella kubanska uttalandet mot fri utbildning och forskning gör att Kuba nu positionerat sig bland de allra mest slutna staterna i vår omvärld vad gäller möjligheten för landets innevånare att utvecklas i takt med landvinningar inom politiskt oberoende kunskap och vetenskap.

Den kubanska konstitutionens artikel 53 föreskriver yttrande- och tryckfrihet "inom ramen för målen för den socialistiska revolutionen", vilket i praktiken förhindrar och gör straffbart alla former av kritik som ifrågasätter revolutionen och dess ledare. Straff för kontrarevolutionär propaganda utmätts till mellan tre månader och ett år i fängelse och kritik mot presidenten och övrigt politiskt ledarskap utmätts till mellan ett och tre år i fängelse.

I den mån Sverige och EU vill leva upp till uppsatta mål att uppmuntra en demokratisk utveckling och respekt för mänskliga rättigheter i Kuba, är det därför hög tid att en skärpning av våra relationer till Kuba kommer till stånd i syfte att bryta den destruktiva utveckling som tycks ske vad gäller främst möjligheten till att utbilda sig och bedriva forskning och utveckling baserade på allmänt accepterad kunskap och vetenskap i resten av världen.

Förslag

- ? Sverige fortsätter att energiskt och öppet fördöma Kubas diktatur och dess brott mot mänskliga rättigheter.
- ? Sverige sätter press på Kuba att införa mänskliga fri- och rättigheter, demokratiska rättigheter, äganderätt och yttrandefrihet.

Fel! Okänt namn på

- ? Sverige kräver av regimen i Havanna att omedelbart frisläppa och fria alla politiska fångar och samvetsfångar som berövades friheten före, efter och under massarresteringsvågen våren 2003.
- ? Det tillsätts en oberoende internationell granskning av förhållandena på det kubanska fängelset Combinado de Guantánamo i Guantánamoprovinsen.
- ? Sverige driver på för att Kuba ska öppna för en fri rörlighet såväl inom landet som ut ur landet.
- ? Sverige bör verka inom FN för att Kuba mister medlemskapet i FN:s råd för mänskliga rättigheter.

Vi föreslår därför att Sveriges regering gör en översyn över våra, och EU:s, möjligheter att skärpa den utrikespolitiska dialogen med Kuba i syfte att bättre kunna närma oss vår gemensamt uttalade målsättning att i praktiken också kunna uppmuntra en demokratisk utveckling och respekt för mänskliga rättigheter i Kuba. Detta kräver bland annat idag att Kuba avstår från att överordna ideologin att styra över kunskaps- och vetenskapsutvecklingen i landet.

Att just markera detta mot Kuba i den uppkomna situationen är särskilt viktigt för att uppmuntra en demokratisk utveckling och respekt för mänskliga rättigheter i hela denna del av världen. I området här råder en situation med många andra och yngre regimer än den i Kuba, men där det för vissa länder i regionen som exempelvis Venezuela föreligger ett klart ”demokratiskt underskott” med påtaglig risk för att en allmänt negativ utveckling av såväl demokrati som respekten för mänskliga rättigheter spiller över på ännu fler länder. Många av dessa länder ser tyvärr upp till Kuba av främst historiska skäl, och att därför nu från vårt håll med stor tydlighet uppmuntra till en demokratisk utveckling och respekt för mänskliga rättigheter gentemot Kuba kan förhoppningsvis hjälpa även de yngre regimerna att inte slå in på en politisk utveckling i samma riktning som Kuba fortsatt gör och exempelvis Venezuela också verkar ha gjort.

Stockholm den 4 oktober 2011

Ulrika Karlsson i Uppsala (M)

Finn Bengtsson (M)